

Deklaracja berlińska w sprawie społeczeństwa cyfrowego i administracji cyfrowej opartej na wartościach

Wstęp

Transformacja cyfrowa otwiera nowe możliwości i nowe formy partycypacji społecznej i procesów kształtowania opinii publicznej, niosące potencjał zaangażowania wszystkich członków naszych społeczeństw. Technologie cyfrowe oferują nowe sposoby rozwiązywania problemów społecznych oraz zwiększania wydajności i skuteczności rządów oraz instytucji publicznych. Nasze społeczeństwa powinny w pełni skorzystać z tych nowych możliwości. Pandemia COVID-19, która nadal wywiera głęboki wpływ na nasze społeczeństwa pod względem edukacyjnym, gospodarczym, rekreacyjnym i pod względem zachowań, podkreśla jednocześnie, że technologie cyfrowe mogą umożliwić naszym społeczeństwom skuteczne sprostanie nagłym i ekstremalnym wyzwaniom oraz że innowacyjne narzędzia cyfrowe mogą być opracowywane z uwzględnieniem wartości i praw podstawowych UE. Możliwe jest to jednak tylko wtedy, gdy ludzie są odpowiednio wykwalifikowani i mają łatwy dostęp do niezbędnej technologii i łączności. Musimy przeanalizować wnioski wyciągnięte z okresu pandemii z myślą o zapobieganiu kryzysom i zwiększeniu odporności na szerszą skalę, a także pamiętać o jej stymulującym działaniu na transformację cyfrową. Musimy wykorzystać tę wyjątkową okazję, aby aktywniej kształtować strategiczny kierunek transformacji cyfrowej w naszych państwach członkowskich.

Deklaracja z Tallina z 2017 roku w sprawie administracji elektronicznej była kamieniem milowym dla zorientowanej na usługi, niezawodnej i innowacyjnej administracji elektronicznej w Europie. Ponieważ cele i ramy deklaracji pozostają bezsporne, potwierdzamy nasze wspólne zaangażowanie polityczne w zakresie określonych priorytetów w celu zapewnienia wysokiej jakości, zorientowanych na użytkownika i płynnych transgranicznych cyfrowych usług publicznych dla obywateli i przedsiębiorstw w ramach tworzenia zorientowanego na przyszłość jednolitego rynku europejskiego. Jednak sukces nowoczesnej i innowacyjnej administracji cyfrowej zależy od zaangażowania jak największej liczby członków naszych społeczeństw, zwłaszcza tych, którzy obawiają się cyfryzacji, niepokoją się o bezpieczeństwo i prywatność lub mają trudności z nadążaniem za szybkim rozwojem technologicznym. Stawką jest rzeczywiste wyposażenie w kompetencje cyfrowe naszych obywateli, którzy chcą czerpać korzyści ze zdigitalizowanego świata. Każdy powinien mieć możliwość skorzystania z możliwości, jakie daje digitalizacja. Nikt nie powinien zostać pominięty.

Niniejsza deklaracja ma na celu przyczynienie się do transformacji cyfrowej opartej na wartościach poprzez zajęcie się i wzmocnienie uczestnictwa naszych obywateli w społeczeństwie cyfrowym i integracji cyfrowej. Potrzebujemy kompasu, który pomoże nam kierować transformacją cyfrową zgodnie z naszymi wspólnymi europejskimi prawami i wartościami podstawowymi; kształtować ją przez procesy partycypacyjne, które do pewnego stopnia same mogą wymagać zmian na drodze zaangażowania obywateli i ogółu społeczeństwa w otwarte konsultacje prowadzone online i offline. Jak podkreśla Traktat o Unii Europejskiej (TUE), czerpiemy inspirację z „kulturowego, religijnego i humanistycznego dziedzictwa Europy, z którego wynikają powszechne wartości, stanowiące nienaruszalne i niezbywalne prawa człowieka, jak również wolność, demokracja, równość oraz państwo prawne”. Z zadowoleniem przyjmujemy ciągle wysiłki na rzecz poprawy współpracy cyfrowej w skali globalnej, w szczególności plan działania Sekretarza Generalnego ONZ na rzecz współpracy cyfrowej, a także bieżące inicjatywy, takie jak „koalicja woli”, których celem jest połączenie sił w

ramach transformacji administracji cyfrowej na szczeblu UE. Dbając o to, aby transformacja cyfrowa opierała się na naszych silnych wspólnych wartościach demokratycznych i etycznych oraz poniższych zasadach, możemy wykorzystać nowe technologie dla wspólnego dobra, dążąc do coraz lepiej zintegrowanej Unii Europejskiej.

I. Zasady

Uznając prawa, zasady i wartości, na których opiera się Unia Europejska¹, a także kluczowe inicjatywy, przepisy i strategie kształtowania transformacji cyfrowej i wzmocnienia jednolitego rynku europejskiego², potwierdzamy nasze zobowiązanie do poszanowania i obrony wolności i praw jednostki, zapewniając jednocześnie, że korzystanie z nich odbywa się z poszanowaniem wolności i praw innych osób. Uznajemy sektor publiczny za istotny element jednolitego rynku europejskiego i siłę napędową nowych i innowacyjnych rozwiązań technologicznych w zakresie usług publicznych i wyzwań społecznych. Władze publiczne na wszystkich szczeblach muszą dawać przykład, aby wzmocnić założenia Unii Europejskiej, przyjmując następujące podstawowe zasady w sferze cyfrowej:

(1) Ważność i poszanowanie praw podstawowych i wartości demokratycznych

Każdy człowiek ma prawo do bycia traktowanym z szacunkiem i uczciwością – zarówno w sferze analogowej, jak i cyfrowej. Istniejące prawa, wartości i odpowiadające im ramy prawne Unii Europejskiej obowiązują niezależnie od środków komunikacji i niezależnie od korzystania z formów analogowych, cyfrowych, hybrydowych lub zintegrowanych. W cyfrowym świecie muszą dominować nasze wspólne fundamenty, takie jak praworządność, troska o godność człowieka, prawo do autonomii i wspólne wartości etyczne. Demokrację europejską należy chronić zarówno przed dezinformacją, jak i jawnymi atakami na wybory, z zachowaniem należytego poszanowania wolności słowa. Wszyscy obywatele powinni mieć możliwość weryfikacji autentyczności informacji, stron internetowych i aplikacji online. Wszyscy, a zwłaszcza dzieci i młodzież, potrzebują możliwie najlepszej ochrony przed złośliwymi działaniami w sieci, takimi jak cyberprzemoc, mobbing lub uwodzenia przez Internet. Dążymy do cyfrowej transformacji, w której każdy uznaje, że podstawowe prawa i wolności określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a także wspólne podstawowe wartości, takie jak szacunek dla innych, przejrzystość, prywatność i autentyczność informacji, stanowią podstawę wszystkich interakcji – także w sferze cyfrowej.

(2) Rola partycypacji społecznej i integracji cyfrowej w kształtowaniu cyfrowego świata

¹w szczególności prawa podstawowe określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

²tj. konkluzje Rady z dnia 9 czerwca 2020 r. „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy”; konkluzje Rady z dnia 7 czerwca 2019 r. w sprawie przyszłości wysoce zdigitalizowanej Europy po 2020 r. : „Zwiększanie konkurencyjności cyfrowej i gospodarczej w całej Unii oraz spójności cyfrowej”; pakiet cyfrowy Komisji Europejskiej, w tym ogólną strategię kształtowania cyfrowej przyszłości Europy, europejską strategię dotyczącą danych oraz białą księgę w sprawie sztucznej inteligencji; deklarację z Tallina w sprawie administracji elektronicznej i planu działań na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016–2020 wraz z ich wspólnym zaangażowaniem w zorientowanie na użytkownika, prostotę usług, przyjazną dla użytkownika dostępność i wygodę; wzmocnioną strategię administracji cyfrowej UE i strategię interoperacyjności rządowej [w przygotowaniu], dyrektywy w sprawie dostępu do stron internetowych sektora publicznego dla 80 milionów osób niepełnosprawnych w UE oraz do europejskiego programu na rzecz umiejętności na rzecz trwałej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności; tj. Next Generation EU – pakiet odbudowy służący wspieraniu zrównoważonego i odpornego wzrostu w świetle pandemii COVID-19, rozporządzenie w sprawie jednolitego portalu cyfrowego umożliwiającego przyjazny dla użytkownika, transgraniczny dostęp do publicznych usług cyfrowych, rozporządzenie eIDAS w celu zaoferowania godnej zaufania transgranicznej tożsamości cyfrowa na rzecz interoperacyjności usług w całej Europie; zasady zarządzania danymi opartych na dobrowolnym przekazywaniu danych, aby zachęcić do tworzenia sfederowanych, bezpiecznych, chronionych i zaufanych wspólnych europejskich przestrzeni danych dla sektorów strategicznych w celu ułatwienia korzystania z publicznie dostępnych danych i swobodnego przepływu danych, takich jak otwarte dane i dyrektywa w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, „Europejska strategia dotycząca danych” COM (2020) 66 – wersja ostateczna, rozporządzenie w sprawie swobodnego przepływu danych niesobowocnych zgodnie z ramami prawnymi dotyczącymi ochrony danych osobowych, w szczególności danych ogólnych; rozporządzenie o ochronie; prawo o cyberbezpieczeństwie, dyrektywę w sprawie bezpieczeństwa sieci i informacji oraz konkluzje Rady w sprawie zdolności i budowania zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa w UE

Wszyscy obywatele Europy powinni móc bezwarunkowo i bez dyskryminacji uczestniczyć w możliwościach cyfrowych i móc w pełni z nich korzystać. Uznajemy potrzebę równego dostępu do otwartego Internetu dla wszystkich grup społecznych, w tym dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji oraz obywateli niepełnosprawnych, za podstawę różnorodności opinii, pluralizmu, innowacji i postępu. Rządy i organy publiczne wszystkich szczebli powinny dawać przykład i świadczyć usługi cyfrowe, które odpowiadają i ewoluują zgodnie z cyfrowymi preferencjami obywateli. Ponieważ większość obywateli korzysta z urządzeń mobilnych w celu uzyskania dostępu do Internetu, musimy dokonać zmiany paradygmatu z „eGov” (administracji elektronicznej) na „mGov” (administrację mobilną), zachęcając do integracji lub dążąc do zapewnienia płynnych, przejrzystych, dostępnych i przyjaznych dla użytkownika cyfrowych usług rządowych. Obywatele muszą mieć możliwość korzystania z takich usług cyfrowych bez potrzeby znajomości prawa. Członkowie naszych społeczeństw powinni mieć możliwość współtworzenia cyfrowej transformacji i swobodnego dzielenia się swoimi pomysłami i treściami z innymi, przy jednoczesnym poszanowaniu praw osób trzecich. Sektor publiczny powinien zachęcać do takiego szerszego udziału w kształtowaniu polityki w ramach zaangażowania społeczeństwa w projektowanie usług publicznych poprzez współtworzenie, eksperymentowanie i współpracę.

(3) Kompetencje i umiejętności cyfrowe

Każdy obywatel i każdy przedsiębiorca w Europie powinien mieć możliwość poruszania się po świecie cyfrowym w sposób pewny i samodzielny. Użytkownicy powinni ponadto dysponować możliwością zarządzania swoją tożsamością cyfrową oraz ochrony swoich danych osobowych i prywatności w sieci. Należy uświadomić im ryzyko obecne w świecie cyfrowym, wynikające z cyberprzestępczości i innych zagrożeń dla bezpieczeństwa informacji lub prywatności. Obywatele i przedsiębiorstwa powinni mieć możliwość płynnej i łatwo dostępnej interakcji z administracją publiczną zgodnie z domyślnym podejściem cyfrowym. Oprócz uczciwych, przejrzystych i przyjaznych dla użytkownika procedur i usług cyfrowych, które są od samego początku oparte na koncepcji prywatności, wymaga to również *umiejętności cyfrowych* po stronie użytkownika. W naszym wspólnym interesie leży, aby obywatele Europy zachowali samodzielność dzięki kontroli nad swoimi danymi i ich wykorzystaniem. Powinni oni mieć możliwość samodzielnego decydowania o zakresie, widoczności i istnieniu własnego *śladu cyfrowego*. Należy promować uczenie się przez całe życie i rozwój umiejętności cyfrowych, który obejmowałby aspekty etyczne, techniczne, prawne, ekologiczne i społeczne.

(4) Zaufanie i bezpieczeństwo w interakcjach z administracją cyfrową

Każdy powinien mieć możliwość bezpiecznego poruszania się po świecie cyfrowym, uwierzytelniania i wygodnego rozpoznawania cyfrowego w UE. Wszyscy obywatele Europy powinni korzystać z łatwej w użyciu, powszechnie akceptowanej i bezpiecznej identyfikacji elektronicznej zgodnej ze standardami europejskimi (e-ID), która umożliwi im bezpieczny dostęp do publicznych, prywatnych i transgranicznych usług cyfrowych. Ponieważ powszechna akceptacja administracji cyfrowej opiera się na od zaufaniu, musimy zapewnić obywatelom i przedsiębiorstwom dostęp do wiarygodnych i weryfikowalnych aplikacji i usług administracji cyfrowej, które są w pełni zgodne z wysokimi standardami bezpieczeństwa i odpowiadają na potrzeby użytkowników. Ponadto, aby zapewnić wolną, otwartą i bezpieczną przestrzeń cyfrową oraz zwiększyć zaufanie społeczne, wszystkie polityki o wymiarze cyfrowym powinny zawierać zapisy o prawach podstawowych i bezpieczeństwie. Aby wzmocnić zaufanie do cyfrowych interakcji z sektorem publicznym należy zapewnić odpowiednie ramy regulacyjne, które zapewnią przejrzystość, przewidywalność, bezpieczeństwo już na etapie projektowania oraz, w razie potrzeby, ponowne egzekwowanie lub dostosowywanie istniejących przepisów.

(5) Cyfrowa suwerenność i interoperacyjność

Cyfrowa suwerenność ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia obywatelom i administracji publicznej zdolności do podejmowania decyzji i samostanowienia w świecie cyfrowym. Musimy zadbać o to, żeby wszystkie podstawowe komponenty cyfrowe rozwiązań TIK (sprzęt, oprogramowanie i usługi) spełniały wymagania europejskie. Musimy stworzyć Europie odpowiednie warunki do rozwijania i wdrażania naszych własnych kluczowych zdolności cyfrowych, w tym wdrażania bezpiecznej infrastruktury chmury i usług interoperacyjnych, które są w pełni zgodne z europejskimi przepisami prawnymi i wartościami etycznymi. Wspólne standardy, architektury modułowe oraz wykorzystanie oprogramowania Open Source w sektorze publicznym ułatwia wdrażanie i rozwijanie strategicznych narzędzi i możliwości cyfrowych. Aby zagwarantować swobodę wyboru i możliwość zmiany modułów informatycznych w razie potrzeby, musimy zapewnić dostępność różnorodnych i wydajnych rozwiązań cyfrowych. Oprogramowanie, dane i narzędzia generowane przez sektor publiczny powinny nadawać się do ponownego wykorzystania i być publicznie dostępne, o ile jest to zgodne z prawami podstawowymi. Jak wyjaśniono w europejskiej strategii w zakresie danych, wzmocnione ramy interoperacyjności oraz odpowiednie ramy regulacyjne mają kluczowe znaczenie dla umożliwienia Europie czerpania korzyści z ekonomicznej wartości danych, tworząc tym samym jednolity rynek danych, który zapewni Europie globalną konkurencyjność i suwerenność w zakresie danych.

(6) Systemy zorientowane na człowieka i innowacyjne technologie w sektorze publicznym

Musimy zadbać o to, aby Unia Europejska dalej wzmocniała swoją pionierską rolę w badaniach nad bezpiecznym i godnym zaufania projektowaniem technologii oraz aby możliwości związane z powstającymi technologiami przełomowymi (EDT), w tym z Internetem rzeczy (IoT), systemami sztucznej inteligencji (SI), technologiami rozproszonego rejestru i obliczeniami kwantowymi służyły obywatelom i przedsiębiorstwom wszystkich europejskich państw członkowskich. Takie technologie niosą ze sobą ogromny potencjał w zakresie kształtowania polityki opartej na faktach i odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu usług publicznych zorientowanych na użytkownika. W związku z obecnymi konkluzji prezydencji w sprawie Karty praw podstawowych w kontekście sztucznej inteligencji i zmian cyfrowych oraz powiązanych z nimi kluczowych dokumentów³, zamierzamy promować odpowiedzialny oraz zorientowany na człowieka i wspólne dobro rozwój oraz wykorzystywanie sztucznej inteligencji oraz innych nowatorskich technologii w sektorze publicznym. Podejście zorientowane na człowieka ma na celu zapewnienie, że wszelkie zastosowania będą sprzyjać integracji społecznej, pomagać w rozwiązywaniu wyzwań społecznych i nie będą powielać szkodliwych uprzedzeń społecznych lub ekonomicznych. Sektor publiczny pełni funkcję modelu do naśladowania, zapewniając, że rozwój i stosowanie takich nowatorskich technologii jest mocno zakorzenione w naszych wspólnych prawach podstawowych i wartościach oraz jest poparte ramami regulacyjnymi, które są wystarczająco elastyczne, aby ograniczyć ryzyko przy jednoczesnym przyspieszaniu innowacji i konkurencyjności.

(7) Kształtowanie odpornego i zrównoważonego społeczeństwa cyfrowego

Jednym z najpilniejszych wyzwań i obowiązków Europy jest zadbanie o zdrowie ludzi i całej planety oraz lepsza ochrona naszych naturalnych podstaw życia. Pandemia COVID-19 stanowi ostrzeżenie przed prawdopodobnymi nowymi kryzysami o nieprzewidywanym charakterze, które mogą pojawić się w przyszłości. W czasach, gdy systemy opieki zdrowotnej znajdują się pod

³tj. skoordynowanym planem dotyczącym sztucznej inteligencji (COM (2018) 795 wersja ostateczna) oraz wytycznymi etycznymi dotyczącymi godnej zaufania sztucznej inteligencji przedstawione przez unijną grupę ekspertów wysokiego szczebla ds. sztucznej inteligencji.

bezprecedensową presją, rozwiązania cyfrowe w zarządzaniu kryzysowym okazały się niezbędne. Powinniśmy badać wnioski płynące z pandemii COVID-19 oraz jej stymulującego działanie na transformację cyfrową oraz stale do nich powracać. Musimy również upewnić się, że coraz częstsze korzystanie z technologii cyfrowych nie szkodzi, tylko przyczynia się do dobrostanu fizycznego i psychicznego ludzi. Ponadto transformacja cyfrowa w Europie musi być ściśle powiązana z Agendą 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju i Porozumieniem paryskim, a także z celami Europejskiego Zielonego Ładu. W związku z obecnymi pracami nad konkluzjami Rady w sprawie „Cyfryzacji na rzecz środowiska”, musimy zapewnić, aby zrównoważona transformacja cyfrowa służyła naszym obywatelom i przedsiębiorstwom na poziomie indywidualnym, jak również całemu społeczeństwu, jednocześnie zabezpieczając nasze naturalne podstawy życia.

II. Obszary działań politycznych

Zgodnie z przedstawionymi powyżej zasadami, podejmiemy w naszych krajach kroki i – opierając się na doświadczeniach związanych z deklaracją z Tallina – zwrócimy się do Komisji Europejskiej oraz innych instytucji UE o wsparcie we wdrażaniu i monitorowaniu postępów w realizacji poniższych celów. Wymienione poniżej obszary działań politycznych będą stosowane w sposób odpowiedni i wykonalny w każdym kraju oraz w kontekście cyfrowych usług publicznych. Konkretnie oznacza to z naszej strony:

a) Promocję praw podstawowych i wartości demokratycznych w sferze cyfrowej poprzez

- promowanie wagi praw podstawowych w sferze cyfrowej i wdrażanie środków w celu wzmocnienia przestrzegania podstawowych praw i wartości;
- wzmocnienie naszych wysiłków w celu zapewnienia, aby proces kształtowania opinii publicznej i demokratycznego podejmowania decyzji nie był manipulowany przez niewłaściwe lub złośliwe wykorzystanie nowych technologii;
- wspieranie walki z cyberprzestępczością, w szczególności wykorzystywaniem dzieci w Internecie i wykorzystywaniem seksualnym, a także uwodzeniem przez Internet;
- stosowanie i promowanie środków (tj. cyfrowych kodeksów postępowania), które mają na celu rozpropagowanie opartego na wzajemnym szacunku, uczciwego i godnego zachowania użytkowników Internetu wobec siebie.

Dlatego my, sygnatariusze, zobowiązujemy się do podjęcia do 2024 w naszych państwach członkowskich UE następujących działań:

- ✓ Angażowania się w projekty strategiczne mające na celu zwiększenie świadomości znaczenia transformacji cyfrowej opartej na wartościach, tj. poprzez tworzenie platform wymiany i dalszego rozwijania krajowych i europejskich strategii w zakresie transformacji cyfrowej („cyfrowe okrągłe stoły”) oraz organizowania wymian transgranicznych i międzynarodowych (np. w formie warsztatów);
- ✓ Przekładania abstrakcyjnych regulacji dotyczących praw podstawowych na konkretne działania polityczne i dążenia do dawania przykładu poprzez włączenie praw podstawowych do polityk sektora publicznego w zakresie innowacji i zasad dotyczących zamówień technologicznych;
- ✓ Zachęcania do tworzenia rad ekspertów ds. etyki i technologii, które będą udzielać porad i wspierać debatę wśród obywateli.

Wzywamy Komisję Europejską i inne instytucje UE do

- ✓ Dalszej współpracy w ramach sojuszu na rzecz lepszej ochrony nieletnich w sieci;

- ✓ Opracowania wytycznych, kodeksów postępowania i innych instrumentów w celu wzmocnienia przestrzegania przepisów, walki ze szkodliwymi treściami, dalszego wspierania działań mających na celu koordynację i zwalczanie w Internecie materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci⁴;
- ✓ Dalszego wspierania rozwoju i rozbudowy Europejskiego Obserwatorium Mediów Cyfrowych w celu zwalczania dezinformacji w Internecie.

b) Zwiększenie udziału i integracji społecznej poprzez

- wzmocnianie dialogu na temat polityki cyfrowej z obywatelami w celu promowania spójności społecznej i aktywnego udziału społeczeństwa obywatelskiego w demokratycznym dyskursie politycznym;
- zachęcanie obywateli i administracji rządowej do bardziej intensywnego badania wykorzystania narzędzi cyfrowych w kształtowaniu dyskursu politycznego na temat transformacji cyfrowej;
- zapewnianie, aby transformacja cyfrowa obejmowała osoby niepełnosprawne i była dla nich dostępna, a także opracowywanie odpowiednich polityk w celu usunięcia istniejących rozbieżności w uczestnictwie, zwłaszcza w odniesieniu do demografii oraz obszarów oddalonych lub wiejskich;
- pełne udostępnianie usług publicznych za pośrednictwem standardowych urządzeń mobilnych oraz ich dostępność dla osób niepełnosprawnych, w tym bezpieczne możliwości identyfikacji elektronicznej;
- promowanie rozwiązań minimalizujących wykluczenie cyfrowe lub dostosowujących się do zmieniającego się świata gospodarczego i społecznego.

Dlatego my, sygnatariusze, zobowiązujemy się do podjęcia do 2024 w naszych państwach członkowskich UE następujących działań:

- ✓ Wdrożenia współpracy oraz współtworzenia z obywatelami oraz zachęcanie do korzystania z narzędzi cyfrowych w celu wspierania udziału obywateli w podejmowaniu decyzji politycznych;
- ✓ Zapewnienia łatwego dostępu do usług dla kanału mobilnego poprzez umożliwienie obywatelom korzystania z ich urządzeń mobilnych w celu korzystania z cyfrowych usług publicznych oraz poprzez współpracę na szczeblu UE przy tworzeniu elementów niezbędnych do zapewnienia transgranicznej interoperacyjności urządzeń mobilnych;
- ✓ Zapewniania, aby transformacja cyfrowa obejmowała osoby niepełnosprawne i osoby starsze i była dla nich dostępna, a także zwiększania naszych wysiłków mających na celu osiągnięcie pełnej dostępności cyfrowej publicznych usług i informacji, zgodnie z dyrektywą w sprawie dostępu do sieci i europejską ustawą o dostępności.

Wzywamy Komisję Europejską i inne instytucje UE do

- ✓ Ułatwiania współpracy między państwami członkowskimi w celu znalezienia skutecznych narzędzi, które pomogą grupom szczególnie narażonym w osiągnięciu większej samowystarczalności, w tym poprzez prosty język, alternatywne kanały usług, umiejętności i sprzętu, aby zapewnić integrację wszystkich obywateli;
- ✓ Kontynuowania współpracy z państwami członkowskimi w celu wspierania wdrażania dyrektywy w sprawie dostępu do sieci oraz europejskiej ustawy o dostępności, a także wspierania rozwoju umiejętności w zakresie dostępności cyfrowej w zawodach informatycznych.

⁴ w nawiązaniu do raportu OECD z 2018 r. „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży w erze cyfrowej kształtującej przyszłość”.

c) Wspieranie rozwoju kompetencji i umiejętności cyfrowych przez

- wspieranie środków, które przyczyniają się do poprawy umiejętności i świadomości cyfrowych obywateli oraz wzmacniają ich zdolność do działania i podejmowania świadomych decyzji w sferze cyfrowej;
- nasilenie naszych ciągłych i nieustających wysiłków w celu zapewnienia europejskim obywatelom i przedsiębiorstwom kontroli nad ich danymi oraz tożsamością cyfrową;
- wzmacnianie rozwoju i faktycznego wykorzystania umiejętności i narzędzi cyfrowych w sektorze publicznym,
- zachęcanie do zaawansowanych szkoleń w zakresie umiejętności menedżerskich w związku z nowymi cyfrowymi trybami działania w związku z coraz częstszym przechodzeniem na praktyki pracy zdalnej i bezkontaktowe sposoby prowadzenia działalności (np. płatności bezgotówkowe, inteligentne kontrakty, podpisy elektroniczne);
- zwracanie szczególnej uwagi na różnorodność, inkluzywność i równość płci przy wspieraniu kompetencji cyfrowych w sektorze publicznym.

Dlatego my, sygnatariusze, zobowiązujemy się do podjęcia do 2024 w naszych państwach członkowskich UE następujących działań:

- ✓ Inicjowania warsztatów, szkoleń itp. w celu promowania umiejętności cyfrowych i świadomości w sektorze publicznym;
- ✓ Dalszego zapewniania łatwo dostępnych, przyjaznych dla użytkownika usług i świadczonych płynnie cyfrowych usług publicznych, narzędzi i aplikacji;
- ✓ Podejmowania i promowania inicjatyw mających na celu zapewnienie, aby ogół społeczeństwa miał dostęp do technologii cyfrowych i umiejętności cyfrowych oraz minimalną wiedzę na ich temat (np. świadczona online usługa „cyfrowych ambasadorów”).

Wzywamy Komisję Europejską i inne instytucje UE do

- ✓ Uruchomienia w 2021 platformy umiejętności cyfrowych, która będzie punktem kompleksowej obsługi dla inicjatyw w zakresie umiejętności cyfrowych (w tym w zakresie nowych technologii, takich jak sztuczna inteligencja i cyberbezpieczeństwo), a także narzędzi do samooceny i powiązanych informacji z całej Europy;
- ✓ Dalszego wspierania ogólnounijnej sieci centrów bezpieczniejszego Internetu, oferujących usługi uświadamiające, telefony zaufania i numery interwencyjne w celu ochrony i wzmocnienia kompetencji cyfrowych wśród dzieci, aby umożliwić im wyrośnięcie na świadomych cyfrowo obywateli;
- ✓ Konsolidacji i rozbudowy Europejskiego Centrum Edukacji Cyfrowej, które będzie centralnym interfejsem dla inicjatyw w zakresie edukacji cyfrowej w całej UE (obejmującego krajowe usługi doradcze w zakresie edukacji cyfrowej, łączącego polityki krajowe i umożliwiające współpracę międzysektorową w zakresie inicjatyw z obszaru edukacji cyfrowej);
- ✓ Ułatwiania współpracy w zakresie umiejętności korzystania z mediów, aby zyskać świadomość rozwijającego się środowiska online oraz roli algorytmów i innych narzędzi SI, a także AR, VR i rzeczywistości mieszanej.

d) Wzmocnienie zaufania poprzez bezpieczeństwo w sferze cyfrowej osiągnięte za pomocą

- podejmowania działań w celu udostępnienia każdemu mieszkańcowi Europy powszechnie używanych, bezpiecznych i interoperacyjnych usług identyfikacji elektronicznej i uwierzytelniania w zakresie transakcji elektronicznych oraz zapewniania godnych zaufania, zorientowanych na użytkownika, dostępnych i niezawodnych publicznych usług i informacji;

- stosowanie odpowiednich kryteriów do danych wygenerowanych lub zgromadzonych przy wsparciu ze środków publicznych w celu ułatwienia ich ponownego wykorzystania;
- hołdowanie zasadom cyberetyki, takim jak przejrzystość, odpowiedzialność, poufność przy świadczeniu cyfrowych usług publicznych oraz promowanie uczciwości, integralności i przestrzegania prawa wśród użytkowników;
- wzmocnienie wysiłków na rzecz ochrony danych przechowywanych przez administracje publiczne państw członkowskich przed wszelkim niepożądanym dostępem.

Dlatego my, sygnatariusze, zobowiązujemy się do podjęcia do 2024 w naszych państwach członkowskich UE następujących działań:

- ✓ Promocji wdrażania i stosowania notyfikowanych środków identyfikacji elektronicznej oraz wprowadzania dla sektora prywatnego zachęt do korzystania z wiarygodnej i notyfikowanej europejskiej identyfikacji elektronicznej;
- ✓ Rozważania sposobów wspierania porozumienia w sprawie wymogów bezpieczeństwa TIK;
- ✓ Promowania odpowiedzialnego i zgodnego z prawem ponownego wykorzystywania danych oraz zasady jednorazowości zgodnej z deklaracją z Tallina oraz zachęcanie do nowych koncepcji, takich jak zarządzanie danymi osobowymi na podstawie zgody użytkownika.

Wzywamy Komisję Europejską i inne instytucje UE do

- ✓ Dalszej pracy nad opracowaniem ogólnounijnych ram tożsamości cyfrowej, które umożliwią obywatelom i przedsiębiorstwom bezpieczny i bezproblemowy dostęp do publicznych i prywatnych usług online, przy jednoczesnym zminimalizowaniu ujawniania i zachowaniu pełnej kontroli nad danymi;
- ✓ Promowania wymiany najlepszych praktyk i tworzenie powiązań między właściwymi władzami krajowymi i regionalnymi, aby jak najlepiej wykorzystać istniejące struktury i grupy, takie jak grupa współpracy ds. bezpieczeństwa sieci i informacji oraz europejska sieć współpracy ds. wyborów.

e) Wzmocnienie suwerenności cyfrowej i interoperacyjności Europy poprzez

- uzgadnianie wspólnych europejskich wymagań dla dostawców technologii i rozwiązań w sektorze publicznym (w tym bezpieczeństwa, ochrony danych, interoperacyjności, ponownego wykorzystania) poprzez uwzględnienie istniejących wymagań UE i państw członkowskich;
- wspieranie naszych własnych kluczowych zdolności cyfrowych w celu opracowywania i wdrażania rozwiązań cyfrowych w bezpiecznej infrastrukturze chmurowej oraz dla usług publicznych;
- ustanowienie wspólnych standardów i struktur modułowych;
- powszechne udostępnienie danych sektora publicznego w Unii Europejskiej na żądanie zgodnie z dyrektywą w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego i otwartych danych (UE 2019/1024);
- zapewnienie odpowiednich, bezpiecznych i niedrogich przestrzeni w celu wspierania innowacji poprzez testowanie i eksperymentowanie z danymi i technologiami cyfrowymi (tj. w trybie piaskownicy);
- zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla europejskich przedsiębiorstw i obywateli poprzez wdrożenie rozporządzenia w sprawie utworzenia jednolitego portalu cyfrowego ((UE) 2018/1724) i promowanie transgranicznego wdrażania zasady jednorazowości zgodnie z istniejącymi przepisami europejskimi i ramami interoperacyjności, zwracając szczególną uwagę na opieranie działań na zapotrzebowaniu;

- wspieranie interoperacyjności poprzez projektowanie polityk, danych, rozwiązań i usług w celu usprawnienia połączeń transgranicznych i międzysektorowych.

Dlatego my, sygnatariusze, zobowiązujemy się do podjęcia do 2024 w naszych państwach członkowskich UE następujących działań:

- ✓ Współpracy z Komisją Europejską w celu wspólnego uzgodnienia konkretnych terminów i kryteriów, takich jak oparte na zapotrzebowaniu podejście do świadczenia dalszych odpowiednich usług publicznych online do użytku transgranicznego w UE;
- ✓ Wspólnej pracy nad porozumieniami dotyczącymi wymagań dla dostawców technologii i rozwiązań w sektorze publicznym, które są niezbędne dla suwerenności cyfrowej;
- ✓ Wdrażania wspólnych standardów, struktur modułowych oraz – w stosownych przypadkach – technologii *open source* przy opracowywaniu i wdrażaniu transgranicznych rozwiązań cyfrowych.

Wzywamy Komisję Europejską i inne instytucje UE do

- ✓ Ustanowienia i promowania platform wymiany danych i ponownego wykorzystywania danych („przestrzenie danych”), takich jak te funkcjonujące w kontekście europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia, oraz ustanowienie europejskiego sojuszu na rzecz danych przemysłowych i chmury w celu stworzenia w Europie nowej generacji bezpiecznych, odpornych oraz energooszczędnych możliwości przetwarzania w chmurze;
- ✓ Dalszego koordynowania interoperacyjności transgranicznej i wzmacniania europejskich ram interoperacyjności;
- ✓ Wspierania w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi innowacyjnego partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) oraz promowania rozwoju, wymiany i ponownego wykorzystywania standardów, rozwiązań i specyfikacji otwartego oprogramowania w wymiarze transgranicznym;
- ✓ Promowanie spójnych, wysokiej jakości danych we wszystkich państwach członkowskich poprzez zapewnienie wdrożenia dyrektywy w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego i otwartych danych ((UE) 2019/1024) wraz ze wspólnymi standardami;
- ✓ Zapewnianie, poprzez ramy lepszego stanowienia prawa, że polityki i akty ustawodawcze proponowane przez Komisję Europejską są domyślnie interoperacyjne i gotowe do wykorzystania cyfrowego. Wspierania wymiany z państwami członkowskimi za pośrednictwem społeczności zajmującej się lepszym prawodawstwem oraz pilotowania i udostępniania rozwiązań.

f) Stworzenie opartych na wartościach, zorientowanych na człowieka systemów SI do wykorzystania w sektorze publicznym poprzez

promowanie ekosystemu SI opartego na europejskich wartościach i zasadach, który uwalnia społeczne i gospodarcze korzyści płynące z tej technologii dla europejskich obywateli i przedsiębiorstw poprzez

- wspieranie odpowiedzialnego i rozliczalnego dobrobytu publicznego, zorientowanego na człowieka rozwoju oraz wykorzystywanie przejrzystej i możliwej do wyjaśnienia sztucznej inteligencji, a także promowanie konkurencyjności i innowacji w Unii Europejskiej;
- zapewnianie niezbędnych zabezpieczeń w celu zapobiegania, wykrywania i zwalczania nieprawnej dyskryminacji poprzez wykorzystanie systemów SI w sektorze publicznym;

- wzmacnianie naszych wspólnych wysiłków na rzecz zapewnienia skutecznych narzędzi i wymagań bezpieczeństwa TIK, aby zapobiec nieuprawnionemu dostępowi do danych, wykorzystaniu danych lub manipulowaniu danymi lub rozmyślnemu wykorzystaniu danych w złych zamiarach za pomocą samouczących się algorytmów;
- zwiększanie naszych nieustających wysiłków w celu zapewnienia poufności, integralności i dostępności dowolnego systemu sztucznej inteligencji w całym jego cyklu życia;
- uznanie znaczenia możliwej do wyjaśnienia sztucznej inteligencji, w tym np. odpowiedniej przejrzystości na poziomie algorytmu, która wzmacniałaby wiarygodność;
- zapewnianie odpowiednich mechanizmów zarządzania danymi – w tym, jeśli to konieczne, odpowiednich poziomów nadzoru ludzkiego – w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemu SI i podejmowania decyzji.

Dlatego my, sygnatariusze, zobowiązujemy się do podjęcia do 2024 w naszych państwach członkowskich UE następujących działań:

- ✓ Dzielenia się najlepszymi praktykami w zakresie rozwoju skutecznych, ukierunkowanych na człowieka systemów SI w sektorze publicznym;
- ✓ Wspierania przejrzystości i odpowiedzialności poprzez ujawnianie, kiedy w cyfrowych usługach publicznych stosowane są zautomatyzowane procesy decyzyjne, oraz zapewnianie standardów jakości zbiorów danych wprowadzanych do systemów SI podczas projektowania cyfrowych usług publicznych (np. poprzez znaki jakości dla zbiorów danych);
- ✓ Stymulowania wymiany wiedzy między praktykami w zakresie administracyjnych strategii innowacji na temat przykładów technologii zorientowanych na człowieka w administracji publicznej.

Wzywamy Komisję Europejską i inne instytucje UE do

- ✓ Dalszego monitorowania wykorzystania sztucznej inteligencji w europejskich administracjach publicznych;
- ✓ Wzmacniania centrów innowacji cyfrowych i platformy SI na żądanie;
- ✓ Przedstawienia opartego na ryzyku, przyszłościowego i proporcjonalnego wniosku ustawodawczego w sprawie SI oraz zaktualizowanego skoordynowanego planu SI, w tym środków mających na celu promowanie przyjmowania przez administracje publiczne godnej zaufania i ukierunkowanej na człowieka sztucznej inteligencji, w stosownych przypadkach, oraz oceny rozwoju umiejętności w organach administracji publicznej;
- ✓ Wspierania badań, rozwoju i innowacji w celu zwiększenia wydajności, wiarygodności i wykorzystania rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji w sektorze publicznym zgodnie z białą księgą w sprawie sztucznej inteligencji (COM (2020) 65).

g) Wspieranie odporności i zrównoważenia przez

- dopilnowanie, aby transformacja cyfrowa w Europie przyczyniła się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ (CZR) i uczynienie samej transformacji cyfrowej bardziej zrównoważoną pod względem zużycia zasobów energetycznych;
- zachęcanie do korzystania z narzędzi cyfrowych i TIK jako rozwiązań w przejściu do neutralności klimatycznej w Unii Europejskiej, a także do ograniczania emisji związanych ze zwiększonym wykorzystaniem danych i technologii w społeczeństwie cyfrowym;
- opracowywanie odpowiednich polityk w celu wspierania kultury pracy, która promuje zdrowe i właściwe korzystanie z technologii cyfrowych oraz równowagę między życiem zawodowym a prywatnym – poprzez współtworzenie i współpracę ze społeczeństwem obywatelskim;

- wzmocnienie jednolitego rynku cyfrowego, który czerpie korzyści gospodarcze i społeczne z cyfryzacji i łączności dla obywateli we wszystkich krajach i regionach;
- zapewnianie sfederowanej, zaufanej wspólnej przestrzeni danych dla Europejskiego Zielonego Ładu w celu poszerzenia i pogłębienia współpracy UE, ponownego wykorzystywania i wymiany danych, dobrych praktyk i rozwiązań w zakresie administracji cyfrowej.

Dlatego my, sygnatariusze, zobowiązujemy się do podjęcia do 2024 w naszych państwach członkowskich UE następujących działań:

- ✓ Rozważenia, jak ocenić i zapewnić przejrzystość źródeł energii oraz zużycia narzędzi i infrastruktury cyfrowych, a także sposoby na poprawę ich wydajności;
- ✓ Oceny wpływu TIK na środowisko za pomocą wielokryterialnej analizy cyklu życia i ustanowienia strategii przedłużenia żywotności sprzętu cyfrowego oraz promowania ekologicznego projektowania produktów TIK w celu ulepszenia zamkniętego obiegu cyklu produkcyjnego;
- ✓ Wspierania wymiany danych dotyczących zarządzania kryzysowego, w szczególności w sektorze zdrowia, np. za pośrednictwem europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia;
- ✓ Inicjowanie konsultacji z ekspertami w celu dostarczenia wskazówek dotyczących zdrowego i właściwego korzystania z technologii cyfrowych oraz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym w celu zapobiegania niekorzystnemu wpływowi na psychiczne lub fizyczne zdrowie ludzi.

Wzywamy Komisję Europejską i inne instytucje UE do

- ✓ Wspierania współpracy w Unii Europejskiej w celu maksymalizacji wkładu infrastruktury sieci komunikacyjnej w realizację celów UE w zakresie odporności i zielonego ładu;
- ✓ Wspierania ogólnounijnej wymiany innowacyjnych pomysłów za pośrednictwem Europejskiej Przestrzeni Badawczej (EPB) jako ramy działań zapewniających Europie i państwom członkowskim UE dobrą pozycję i gotowość do reagowania na potencjalne przyszłe wyzwania;
- ✓ Zwiększania odporności naszych systemów opieki zdrowotnej poprzez dalsze rozwijanie i wdrażanie, wraz z państwami członkowskimi w ramach sieci eZdrowie, interoperacyjnych cyfrowych rozwiązań zdrowotnych, takich jak wymiana dokumentacji medycznej, aplikacji typu mZdrowie (mobilne zdrowie) oraz telemedycyny, wspomaganie i promowanie w ten sposób przejścia na zintegrowane systemy ciągłej i spersonalizowanej opieki.

III. Konkluzja

My, sygnatariusze, podejmiemy się realizacji ww. aspektów tej deklaracji w naszych krajach do końca 2024 roku. Będziemy corocznie przedstawiać nasze postępy w realizacji tej deklaracji w rocznych sprawozdaniach z postępów przygotowywanych przez odpowiednią prezydencję w Radzie UE do 2024 roku oraz zwrócimy się do Komisji Europejskiej o wsparcie w utworzeniu odpowiedniego mechanizmu. Wyznamy w naszych krajach ww. priorytety, podkreślając, że środki przekazane na transformację cyfrową w wieloletnich ramach finansowych (WRF) oraz dzięki pakietowi odbudowy po Covid-19 „Next Generation EU (NGEU)” mogą potencjalnie wesprzeć m.in. osiągnięcie tych wspólnych celów oraz wdrożenie działań i środków przedstawionych powyżej.

Opierając się na osiągnięciach deklaracji z Tallina i Planu działania na rzecz administracji elektronicznej, zobowiązujemy się do współpracy z Komisją Europejską i instytucjami UE w celu zbudowania wzmocnionej polityki unijnej w zakresie administracji cyfrowej oraz zapewnienia koordynacji i wsparcia cyfrowej transformacji administracji publicznych we wszystkich państwach członkowskich UE.

Wzywamy instytucje Unii Europejskiej do wspierania i promowania zasad i działań przedstawionych w niniejszej deklaracji na szczeblu europejskim. Zachęcamy Komisję i inne instytucje UE do dostosowania cyfrowych i innowacyjnych inicjatyw rządowych do kierunków działania deklaracji i polityk UE. Wzywamy Komisję do uwzględnienia tej deklaracji przy ustalaniu nowych polityk, takich jak nowa polityka administracji cyfrowej, strategia interoperacyjności lub nowy cyfrowy kompas, o który wniosowała Rada Europejska.

Wzywamy francuską prezydentkę Rady UE do podsumowania realizacji tej deklaracji wiosną 2022 roku. Wzywamy nadchodzącą portugalską prezydentkę Rady UE do wspierania, promowania i rozszerzania zasad i celów niniejszej Deklaracji poprzez przedstawienie deklaracji lizbońskiej, która stanowić będzie wspólne rozumienie wartości prawnych wspierających społeczeństwo cyfrowe.